

Kalkulacja produkcji trzody chlewnej - panaceum na sukces?

Autor: Tadeusz Śmigielski

Data: 20 grudnia 2018

Wysokie koszty produkcji, drogie zboża i pasze a przy tym niskie ceny skupu tuczników powodują, że rolnicy nie inwestują w produkcję. Sytuacja na rynku pogarsza afrykański pomór świń. Czy starannie prowadzona kalkulacja produkcji trzody chlewnej może zmienić sytuację?

fot. szkoła ZSTP Międzyświecie

Czy nie zasługujemy na zainteresowanie?

Opłacalność trzody chlewnej według WIR

Ekonomiści Wielkopolskiej Izby Rolniczej profesjonalnie podeszli do tematu prezentując skrupulatne obliczenia opłacalności produkcji żywca wieprzowego. Sporządzona przez **Kornela Pabiszczaka i Grzegorza Wysockiego** kalkulacja dotyczy tradycyjnego gospodarstwa, w którym produkcja nie przekracza 200 sztuk rocznie. Warto zauważyć, że występują w niej dwa warianty kosztów pasz. W paszach własnych (kolor niebieski), ceną jest koszt wyprodukowania jęczmienia, natomiast pasze zakupione (kolor czerwony) odzwierciedlają średnie ceny skupu występujące w Wielkopolsce. Trzeba zaznaczyć, że specjaliści WIR podając koszt wyprodukowania jęczmienia zastosowali „rachunek kosztów ciągnionych” (jest to metoda obliczania wartości produktów, która opiera się na

uwzględnieniu kosztów z wcześniejszych etapów przetwarzania).

Wyszczególnienie	Jednostka	Ilość	Cena	Wartość
A) Koszty bezpośrednie				
1. Zakup prosięcia	szt.	1	159,00	163,77
Ubytki naturalne	%	3		
2. Pasza				
Jęczmień z zakupu	dt	2,6	45,61	118,51
Jęczmień z produkcji własnej	dt	2,6	60,81	158,11
Pszenica z zakupu	dt	0,16	79,74	12,76
pszenica z produkcji własnej	dt	0,16	61,98	9,92
Konc.T Starter	dt	0,032	271,00	8,67
Konc.T Grower	dt	0,065	240,00	15,60
Konc.T Finisz	dt	0,194	238,00	46,17
Razem pasza z zakupu I		3,051		201,71
Razem pasza (zboża własne) II		3,051		238,41
3. Słoma	dt	2	6,84	13,68
4. Woda	m ³	0,64	6,00	3,84
5. Obsługa weterynaryjna	zł			16,00
6. Praca ciągnika	h/szt.	0,6	48,71	29,22
7. Koszt pracy ludzkiej	h/sz.	4	15,00	60,00
Razem koszty bezpośrednie I	zł			488,31
Razem koszty bezpośrednie II	zł			524,91
B) Koszty ogólnogospodarcze				
Roczna obsada zwierząt	szt.	200		
Koszty ogólnogospodarcze bez amortyzacji	zł			39,42
Amortyzacja budynków inwentarskich i wyposażenia	zł			58,64
Amortyzacja ciągnika (w koszcie pracy ciągnika)	zł			8,58
Razem koszty ogólnogospodarcze	zł			98,06
KOSZTY RAZEM I	zł			586,31
KOSZTY RAZEM II	zł			623,01
Wartość produkcji				
Produkt główny (netto)	kg	110	3,78	415,80
Ryczałtowy zwrot VAT	%	7	0,26	29,11
Cena brutto	zł/kg			4,04
Jednostkowy koszt prod. I	zł/kg			5,33
Jednostkowy koszt produkcji II	zł/kg			5,66
Suma przychodów	zł			444,91
Wynik ekonomiczny I	zł			-141,41
Wynik ekonomiczny II	zł			-178,11

Zdolność odtworzenia majątku gospodarstwa I %
 Zdolność odtworzenia majątku gospodarstwa II

-110,4
 -165,0

Kalkulacja produkcji trzody chlewnej Podlaskiego ODR

Wyszczególnienie	J.m	Ilość szt	Ceny w zł	Wartość zł	Ilość	Wartość zł	Ilość	V
tucznik	kg	110,00	6,00	660,00	110,00	660,00	110,00	6
Koszty	I wariant				II wariant	III wariant		
wartość prosięcia								
Pasze								
superkoncentrat	dt	0,30	248,00	74,40	0,30	74,40	0,31	7
miesz. pszen. 50%, jęcz. 50%	dt	2,55	77,50	197,63	0,00	0,00	0,00	0
% miesz. psz. 20, jęcz. 30, ow. 50	dt	0,00	50,00	0,00	0,00	0,00	1,17	5
śruta sojowa	dt	0,15	174,00	26,10	0,15	26,10	0,15	2
pszenica	dt	0,00	80,00	0,00	0,00	0,00	1,71	1
jęczmień	dt	0,00	75,00	0,00	0,90	67,50	0,00	0
pszenżyto	dt	0,00	65,00	0,00	1,35	87,75	0,00	0
Razem pasze		3,00		298,13	255,75	298,28		
Koszty weterynaryjne	zł			30,00	30,00	30,00		
Energia elektryczna				30,00	30,00	30,00		
Ubezpieczenie zwierzęcia	szt.							
Koszty bezpośrednie	55	515,75	558,28					
	8,1							
	3							
Koszt produkcji	5,0	4,69	5,08					
1 kg żywca zł	7							

Tak liczą w ZPODR

Zestawienie wyników kalkulacji produkcji tuczniaka wg relacji cenowych w III kwartale 2018 r.

Wyszczególnienie	Koszty i opłacalność produkcji w zł	
	Tucznik wariant I	Tucznik wariant II
Wielkość produkcji	110 kg	110 kg
I. Koszty bezpośrednie	561,19	566,67

1. Wartość materiału do chowu	208,69	208,69
2. Koszty paszowe	279,50	284,98
3, Koszty pozapaszowe	73,00	73,00
II. Pozostałe koszty bezpośrednie	28,06	28,33
(specjalistyczne wydatki, usługi, środki czystości, dezynfekcje, itp. – 5% kosztów bezpośrednich)		
III. Koszty pośrednie – koszty	56,12	56,67
ogólnogospodarcze (10% kosztów bezpośrednich)		
IV. Ogółem koszty	645,37	651,67
Wartość produkcji w zł	479,05	479,05
Cena skupu zł/jedn.	4,36	4,36
Nadwyżka bezpośrednia zł	- 82,14	- 87,62
Dochód rolniczy zł	-166,32	-172,62
Wskaźnik opłacalności %	74,23	73,51

Kalkulacja produkcji trzody chlewnej zaprezentowana w powyższej tabeli nie wygląda optymistycznie. Jest to poważny problem dla hodowców trzody chlewnej.

A na Mazowszu wygląda to tak

Wyszczególnienie	Wariant I				Wariant II			
	Jedn.	Szt.	Ilość	Cena j.	Wartość	Szt.	Ilość	Cena j.
Razem wartość produkcji					524,40			
Produkcja główna żywiec wieprzowy	kg	0,95	120	4,60	524,40	0,9	115	4,60
Razem koszty bezpośrednie					439,40			
1. Razem koszt odnowienia stada					143,40			
Prosię własne	kg	1,00	20,00	7,17	143,40	1,0	20,00	7,17
2. Razem koszty pasz					266,00			
Śruta zbożowa własna	dt		2,50	58,00	145,00		2,50	60,00
Prowit T	kg		50,00	2,42	121,00		50,00	2,42
3. Razem koszty specjalistyczne					0,00			
A. Specjalistyczne wydatki	zł				0,00			
B. Usługi specjalistyczne prod. zwierz.	zł				0,00			
C. Najem dorywczy do prac specjalist.	zł				0,00			
4. Razem inne koszty					30,00			
Opieka weterynaryjna leki			1,00	30,00	30,00		1,00	30,00
Koszt bezpośredni jednostki prod.					3,66			
Nadwyżka bezpośrednia bez dopłat					85,00			

Razem koszty pośrednie		zł		59,85	zł		6
Koszty ogólnogosp.,- 5% k. bezpośred.	zł			21,97			2
Ciągnik własny	cnh	0,50	75,76	37,88	0,50	75,76	7
Razem koszty ogółem		zł	499,25	zł	504,50		
Koszt ogółem jednostki produkcji	zł			4,16			4
Dochód z działalności bez dopłat	zł			25,15			-
Dopłaty do produkcji	zł			0,00			0
Dochód z działalności	zł			25,15			-
Wskaźnik opłacalności	%			105,04			99

fot. ZSCKR Studzieniec

Wymagamy szczególnej opieki

Wobec zmieniających się w błyskawicznym tempie cen żywca, aktualność obliczeń może mieć stosunkowo krótki żywot. Ważna jest jednak metodyka ich sporządzania. Kalkulacja produkcji trzody chlewnej wykonana przez ekonomistę, oparta na doświadczeniu rolnika i realnych zasadach hodowli stanowi doskonały materiał jej do planowania w gospodarstwie. Jeśli prawidłowo sporządzona kalkulacja produkcji trzody chlewnej a tym bardziej praktyka wskazują na nieopłacalność produkcji, to istota problemu leży zupełnie gdzie indziej.